

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVI- RASTON TOIMIALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9. ja 22.10.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 22.10.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.11.–30.11.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 1.12. – 31.12.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettujen päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) mukaan koronaviruksen (SARS-CoV-2) aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneiden hengitystie-eritteitä. Virus kiertää sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa otetaan huomioon epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri.

Sosiaali- ja terveysministeriön 7.9.2020 antaman toimintasuunnitelman mukaisesti epidemiologinen tilannekuva on jaettu kolmeen vaiheeseen: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe. Niiden avulla arvioidaan jatkossa suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista, ja niitä voidaan käyttää päätöksenteon perusteluina alueellisesti ja valtakunnallisesti. Ilmaantuvuus, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä ja tartuntalähteiden jäljitettävyyden osuus niistä mittareista, joiden avulla tilanteen kehittymistä seurataan.

Valtakunnallisesti (*COVID-19-epidemian hybridistrategian seuranta – tilannearvioraportti 18.11.2020*) viikolla 46 (ajalla 9.11.-15.11.) ilmaantuvuus ja positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä nousivat edellisestä viikosta. Ilmaantuvuus oli 28/100 000 asukasta, ja positiivisten näytteiden osuus oli 1,8 % testatuista näytteistä. Koko maassa uusien tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä noin puolessa tapauksista ja HUS-alueella noin 40 %:ssa tapauksista viikolla 46. Joukkoaltistumisia raportoitiin suurimmassa osassa (18/21) sairaanhoitopiireistä viikolla 46. Joukkoaltistumisista vajaa puolet tapahtui oppilaitoksissa ja vajaa 10 % varhaiskasvatuksessa. Noin 15 % raportoitiin harrastustoiminnassa, ja vajaa 10 % yksityisissä juhlissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä tapahtuneita joukkoaltistumisia raportoitiin kahdeksassa sairaanhoitopiirissä. Ravitsemisliikkeissä ja yleisötapahtumissa tapahtui vain yksittäisiä joukkoaltistumisia. Sairaalahoidossa oli 18.11.2020 yhteensä 90 potilasta, joista 12 oli tehohoidossa. Potilasmäärät ovat kasvaneet lokakuusta alkaen. Raportin mukaan epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia lisätoimenpiteitä. Alueelliset torjunta- ja rajoitustoimet ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämiseksi, jotta tilanteen heikentyminen saadaan pysäytettyä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös perustuu alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu COVID-19 -taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen sekä otetaan huomioon myös alueellisten viranomaisten näkemykset rajoitustoimien tarpeellisuudesta.

THL:n koronakartan (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajan-kohtaista/ajan-kohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta> päivitetty 19.11.2020) mukaan ilmaantuvuusluku (tapausta 100 000 asukasta kohden) Kainuun sairaanhoitopiirissä viimeisen kahden viikon ajanjaksolta on 18,1 ja sitä edeltävän jakson 4,2. Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 13 ja 3.

Kainuun alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmän (ryhmässä on edustus sairaanhoitopiiristä, Kainuun ELY-keskuksesta, THL:stä sekä aluehallintovirastosta) 17.11.2020 esittämän näkemyksen mukaan epidemiatilanne on rauhallinen ja perustasolla eikä tällä hetkellä voimassa oleviin kokoontumisrajoituksiin tarvita muutosta. Sairaalahoidossa ei ole COVID-19 -potilaita ja testaustoiminta on hyvällä tasolla.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella edellä mainitun THL:n koronakartan mukaan ilmaantuvuusluku viimeisen kahden viikon ajanjaksoilta on 31,9 ja sitä edeltävän jakson 41,4. Vastaavat COVID-19 -tapausmäärät ovat 131 ja 170. Lokakuussa tapahtunut piikki Pohjois-Pohjanmaan koronatartuntamäärissä näyttää marraskuun aikana tasaantuneen. Oulun yliopistollisessa sairaalassa on alle viisi COVID-19 -potilasta hoidossa (tilanne 19.11.2020).

Oulun kaupungissa on havaittu suurin osa Pohjois-Pohjanmaan alueen tartunnoista. Oulussa on todettu useita joukkoaltistumisia ja marraskuussa yksi koronaan liittyvä kuolemantapaus tehostetun palveluasumisen yksikössä. Testaaminen toimii ajanvarauksella sujuvasti Oulussa.

Pohjois-Pohjanmaan alueellisen koronaviruksen torjuntatoimia koordinoivan yhteistyöryhmän (17.11.2020 kokoontuneessa ryhmässä edustus sairaanhoitopiiristä, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, THL:stä, Oulun kaupungista sekä aluehallintovirastosta) esittämän näkemyksen mukaan epidemiatilanne on perustasolla. Yhteistyöryhmän näkemyksen mukaan marraskuun ajan voimassa olevaan kokoontumisrajoitukseen ei tarvita muutosta.

Joukkoaltistumisia ja tautiryvästyksiä on tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla. Koska ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja etenkin suurempiin tapahtumiin usein saavutaan eri puolilta maata, ei Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueen rauhalliseen epidemiologiseen tilanteeseen mahdollista hygieni- ja turvaohjeiden noudattamatta jättämistä yleisötilaisuuksissa ja yleisiä kokoontumisia järjestettäessä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja laajan taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa iso joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Tartuntataudin leviämisen estämiseksi aluehallintovirasto pitää välttämättömänä, että yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksissa ja yleis-

sissä kokouksissa sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaohjeistuksen avulla. Jos alueellinen epidemiologinen kokonaistilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudelleen.

Edellä todetun perusteella Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella voidaan edelleen todeta laaja yleisvaarallisen tartuntataudin (COVID-19) vaara. Tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Pasi Hirvikoski (puh. 0295 017 500).

Ylijohtaja

Terttu Savolainen

Aluehallintoylilääkäri

Pasi Hirvikoski

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan lopussa.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 20.12.2020 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen kunnat ja kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Oulun poliisilaitos

Jokilaaksojen, Kainuun ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitokset

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja PSAVI/8974/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/8974/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hirvikoski Pasi 20.11.2020 08:36

Ratkaisija Savolainen Terttu 20.11.2020 08:37